

- Kralické z r. 1593 (K 350. výročí dokončení šestidílné bible Kralické)*, in: *Slovo a slovesnost* 9, s. 193–201.
- KYAS, VLADIMÍR et al. 1997: *Česká bible v dějinách národního písemnictví*, Praha – Řím.
- LAMPRECHT, ARNOŠT – ŠLOSAR, DUŠAN – BAUER, JAROSLAV 1986: *Historická mluvnice češtiny*, Praha.
- NEDVĚDOVÁ, MILADA [nedatováno]: *Kvantita samohlásek ve starší češtině*, rukopis, uloženo v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Praha.
- PORÁK, JAROSLAV 1983: *Humanistická čeština. Hláskosloví a pravopis*, Praha.
- RYŠKA, DAVID 2018: *Slovosled zájmen v Bibli kralické*, bakalářská práce, FF MU, Brno.
- SOUČEK, BOHUSLAV 1967: *Česká Apokalypsa v husitství. Z dějin textu Zjevení Janova – od Konstantina ke Komenskému. Úvodem k vydání Nového zákona Tábořského*, Praha.
- ŠMAHA, JOSEF 1878: *Kralická bible, vliv a důležitost její v literatuře české*, in: *Časopis Musea Království českého* 52, s. 252–266, 361–380, 481–499.
- TRÁVNÍČEK, FRANTIŠEK 1935. *Historická mluvnice československá. Úvod, hláskosloví a tvarosloví*, Praha.
- VÁŽNÝ, VÁCLAV 1970: *Historická mluvnice česká, II: Tvarosloví, 1: Skloňování*, Praha.
- ZDEŇKOVÁ, JANA 2018: *K vokalizace kvantitě u verbálních substantiv na -aný/-ání ve čtyřjazyčném Nomenklátoru Daniela Adama z Veleslavína*, in: *Naše řeč* 101, s. 3–16.

Summary

PHONETIC AND PHONOLOGICAL CHANGES IN BRETHREN NEW TESTAMENT TRANSLATIONS FROM 1564–1613 (BASED ON NON-GOSPEL NEW TESTAMENT BOOKS)

The article deals with changes in phonetics and phonology in seven New Testament versions printed by the Unity of the Brethren between the years 1564 and 1613. The translations examined are Blahoslav's two New Testaments of 1564 and 1568, respectively, the last volume of the six-volume Kralice Bible, one-volume bibles issued in 1596 and 1613

and separate New Testament editions of 1596 and 1601. Non-gospel parts were chosen as the basis for excerption, comprising 137 New Testament chapters. The majority of the hundreds of differences uncovered are represented by vowel quantity changes, in which there are several significant categories such as the vowel length of the verbal nouns of the *zpívání* type, the pronoun *ním/nim* and the length of the proper nouns, typical especially for Blahoslav's translations. The latter part consists of the remaining phonetical and phonological changes, although the borderline between them and the orthography is far from being a clear-cut one.

Keywords: Brethren New Testaments, Jan Blahoslav, Kralice Bible

ROBERT DITTMANN

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1, Česká republika

robert.dittmann@ff.cuni.cz